

KOPÁČ OPÁLŮ

Josef Pánek

TRITON

Josef Pánek

Kopáč opálů

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, rozmnožována ani jinak šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

© Josef Pánek, 2013

© Stanislav Juhaňák – TRITON, 2013

Cover illustration © Radim Šrámek, 2013

ISBN 978-80-7387-621-0

Stanislav Juhaňák – TRITON

Vykáňská 5, 100 00 Praha 10

www.tridistri.cz

KOPÁČ OPÁLŮ

Josef Pánek

Stanislav Juhaňák – TRITON

Odjedeš do světa a opustíš domov, aby sis našel jiný, ale žádný nenajdeš! Zato systém světa se ti ukáže nelítostný a netečný, když překračuješ jeho hranice, v pravém světle.

Seš vykořeněný, osamělý, neschopný se dorozumět a provází tě události, na první pohled falešný a matoucí, a nepatřičný, ani si jich nevšimneš! Seš pod tíhou sama sebe: a uvědomíš si je, že se staly, až se zpožděním let; takový případy tady popisuju.

Pozn.: V textu se Pravidla české gramatiky někdy podřizují autentičnosti záznamu hovorového jazyka, proto kolísají, nebo se přímo nedodržíjí, např. v akuzativu (ji – jí, ni – ní), ve tvarech adjektiv (jsem – sem, jsou – sou), v ostatních slovesných tvarech (opál – vopál, objevoval – vobjevoval), atd. Interpunkce, jako silný nástroj pro vytváření a řízení toku textu, se namísto Pravidlům především podřizuje záměrům autora.

1/ Jiří Blázen (Jednotvárnost vzdáleností)

Když vejdu k Pepákům, tak to je po schodech, pak po schodech zas, zamířím do prvního patra a do obejváku, ale jak vezmu za kliku, dveře obejváku jsou na zámek zevnitř. Vykřiknu: Blázen! Blázen! Zas!

A sejdu dolů a do kuchyně, kde Pepákova rodina je krásná překrásná v sobotu u snídaně, a Pepákova Maruška vykřikne: Čau!

Ale já vykřiknu: Že je tam zas Blázen zamknutej?

Jo.

Renata Pepákova křičí na Pepáka: Ty vole, zakaž jim to, protože to je náš vobejvák, v kterým naše děti si nejradši hrajou, a kterej maj nejradši, tu místnost taky já mám v domě nejradši, protože má celou jednu stěnu prosklenou od podlahy ke stropu s výhledem na údolí Tisý, kromě toho je to největší místnost v domě. A zatímco si v našem zamčeným obejváku vysedává Blázen, a to tentokrát už třetí den, moje rodina žije v kuchyni. Já chápu, že je to Jiří Blázen, tvůj kámoš ze skal, ale pořád je to taky blázen; a tady (ukazuje na mě) je Pepík Novák, další tvůj kámoš ze skal, kterej stojí frontu na náš obejvák.

Renata se obrátí na mě:

Hele, ty, stejně jako Blázen, se zamykáš v našem obejváku na celý dny, ale my máme děti, který si v obejváku nejradši hrajou, je to jejich nejvoblíbenější místnost v domě a kvůli vám si musej celý dny hrát v kuchyni...?, a my pak taky tady celý dny vysedáváme v kuchyni...? tak co to je...?

Řeknu: Je to protože sem sám, protože nemám rodinu, protože to sem v tom mým životě nestih, protože sem prošel celým světem. Renata se hrouť, řekne: Ty vole, to mně ani nepřijde, že tohle je i můj dům –

a Maruška řekne:

Ale teď, vyprávěj vo tý Havaji.

Zahodí snídani a posadí se ke mně.

Vyprávím:

Nejkrásnější letecká společnost světa je Singapore Airlines, protože její letušky ne že choděj v černejch sakách s kravatou a černejch punčochách a černejch lodičkách jako letušky z Lufthansy, nebo v modrejch sakách a modrejch kalhotách s puky na ostří nože, s kravatama v červeným proužku jako letušky z Bra-thens, nebo jako letušky Quantas s lodičkama na hlavách jako v tý komunistický armádě, ale letušky Singapore Airlines nosí květo-vaný sáří, který na nich vlají a který mají barvy jako kytky, který sou jako louka přesto, že louka se Singapurem se vzájemně vylučují, protože v Singapuru na louky není místo, ale letušky ze Singa-pore Airlines sou tak, že když je člověk vidí, jdou mu ty ruce samy od sebe tak, aby tu letušku vybalil z těch kytek a prostřel je hned v letadle a na těch kytkách hned tu letušku vopíchal –

Renata řekne:

Ježiši!, to to neumíš říct jinak?

Řeknu:

Je to vulgarita, která umocňuje poezii kontrastem, a to má-lokdo chápe!

Ježiši, řekne Renata, to máš pravdu!

Vykládám:

Ale!, když mě eskortovali z Edmontonu, Kanada, kde sem to táhnul s Číňankama v čínský čtvrti s Zhangem Yeunanem, a kde nás chytli, zalepili fízlové můj pas do neprodyšnýho celofánu a předali s letenkou a se mnou do rukou letušky Canadian Airlines, to byla slabota, ale!, ve Vancouveru předali můj pas a letenku a mě do ru-kou letušky Singapore Airlines na lince Vancouver – Havaj – Syd-ney a letadlo byl dvoupatrovej Boeing, v kterým ty sedačky sou napresovaný jedna na druhou tak, že tam nemůžu sedět, protože mám těch 1,95 m a ženská si přede mnou sklopí vopěradlo a zraní mě tím na vobou kolenou jako nožem, protože se tam nemůžu hnout v ulitě toho Boeingu, nahejbám se teda dopředu, šeptám

tý ženský: Prosím vás, nemohla byste to vopěradlo dát zpátky, nevejdu se sem, sem zraněnej tím vaším sedadlem jako nožem!, a ta ženská mi povídá: Hele, všichni maj to vopěradlo sklopený a jen já kvůli tobě budu sedět jak podle pravítka jak pitomá...? řeknu: To máš pravdu, jak pitomá –

Renata řekne:

Hele!, vyprávíš to sedmiletý holce.

Jo!, vykřiknu, já vím! A ve vzduchu vstanu a projdu letadlem, abych se posadil u zadních WC na dveře nouzovýho východu s nápisem SEDĚT ZAKÁZÁNO!, ale ty letušky to věděj, ale tolerujou, protože předstíráš že čekáš až se uvolní WC, ale v tak velikým letadle neděláš nic jinýho, než že čekáš na uvolněný WC; a sotva sem se posadil, příběh Kanaďan a řek: Ty vole, takže já letím se sem posadit a vono je vobsazeno, řeknu: Jo!, ale Kanaďan řekne: Posadím se naproti tobě, jen esi mi krapík uhneš, tak uhejbám, říkám: Rád, a Kanaďan zaklíní kolena do mejch kolen, vypráví: Tak hele vole, já mám taky ty skoro 2 m vejšky jak ty, taky nemůžu sedět normálně v napresovaný sedačce toho zkurvenýho Boeingu, tak se tady vožerem spolu, hele, krasavice, nemohla bys nám sem dát dvě piva a dvě kořalky? A květovaná krasavice se usměje jako na louce v Singapuru, kde louky neexistujou, řekne: Jasňačka... sem z těch Singapore Airlines... a Kanaďan vykládá: Tak hele, já sem hrál ten basket, ale praštili mě osudově do ramene a to rameno mi vyvrátili, nemůžu hrát, tak kšeftuju s basketbalovejma hráčema mezi Kanadou a Austrálií a letím teď do Sydney kupovat hráče, a řekne letuška: Díky, seš krásná, a letuška řekne: To já přece vím, copak nejsem ze Singapore Airlines? Jo! vykřikne Kanaďan, a ožíráme se pivem a flakónkem kořalky na nouzových dveřích kde SEDĚT! je ZAKÁZÁNO!, a tak sedíme na životech 500 spolucestujících, který sou nám ukradený, a Kanaďan řekne: Píchal bych... celý Singapore Airlines bych píchal!, a tak je to vždycky!

Maruška řekne: Co?

Všichni vo tom žvaněj!

Renata řekne:

Hele!, vyprávíš to sedmiletý holce.

Jo!, vykřiknu, já vím! Ale!, ta letuška byla moje eskorta a řek sem to taky tomu bouzkovi ze vzdálený Kanady, a bouzek vykřikne: Vopíchej ji, ale!, já teda letím do Sydney, abych nakoupil basketbalový hráče Tygrům Edmonton, Kanada, abysme mohli zaválet tu kanadskou ligu jak nikdy, hele, krasavice, eště dvakrát pivo a kořalku...? a květovaná krasavice je jak louka, usměje se, a voní –

řekne: No jasně!

A Kanaďan za ní ukazuje, řekne: Tvoje eskorta!, řeknu: Jo – A Kanaďan mi říká: Vopíchej jí hned na Havaji, během pětihodinového mezipřistání, nečekej až do Sydney. Ale já koukám do okýnka těch nouzových dveří, na kterých posedáváme s Kanaďanem proti sobě a na kterých je nápis SEZENÍ ZAKÁZÁNO!, a kolena máme vklíněný jeden do druhého, povídám: Pod náma je tma, to je ten Tichej oceán, ale Kanaďan si mě nevšímá, má oči jen pro moji eskortu, říká: Děkujem, seš krásná, seš eště krásnější než před chvílí, ale hele, tady toho – a ukazuje na mě – prej eskortuješ...? a letuška těch Singapore Airlines udělá: Hm – a de, a Kanaďan řekne: Vopíchej ji hned tady, tj. na podlaze v letadle, nečekej až na Havaj, a zvedne se z těch nouzovejch dveří, na kterých je cedule ÍNEZES ONÁZÁKAZ! a de a přijde moje eskorta, ptá se: Dáš si eště pivo...? Kořalku...?, řeknu: No jasně. A po pěti hodinách sezení na nouzových dveřích ÍNEZES ONÁZÁKAZ!, když spolucestující spí každý v své sedačce Boeingu, v který já nemůžu, ne!, sem ožralej, a moje eskorta ke mně přijde a posadí se na dveře SEZENÍ ZAKÁZÁNO!, zaklíní kolena do mých kolenou a podá mi pivo a kořalku, tak teď s letuškou sedíme na životech pěti set cestujících, sou to ty Singapore Airlines, který sou nejkrásnější, plácám užasle: Hele, já sem z jen vo málo větší země než je ten tvůj Singapur, ve kterým je jen kilometr a půl železnic, čtrnáct kilometrů dálnic, jeden poloviční les a jedna hora. A ta se mně ptá: A vodkad' seš? řeknu: Z Evropy. A ta se mě ptá: Kde to je? A já se děším, a jsem okouzlen zároveň,

řeknu: Ježíši!, tohle je letuška Singapore Airlines, nejkrásnějších aerolinek na světě!, ale ta mi povídá: Hele, já sem ve vzduchu, a ne prstem na mapě, je to ten problém jednotvárnosti vzdáleností, tak polapím její koleno mezi mé kolena a strčím jí ruce pod ty kytky, až se dotknu prsty kůže jejího lýtka a kolena, sem namol ožralý a ta má kůži ze singapurského slunce, ztratím řeč, leknu se!, že se propadám skrz dno letadla, a pomyslím na onanii na WC toho Boeingu, a přestanu se propadávat, ale ta už vstane a jde. Tak vstanu a du se posadit na své sedadlo, tam se zapáchnu do vejvrtky, a tam hodinu nespím, až pro mě přijde moje eskorta a povídá: Hele pod se mnou, tak du, a ta mě vede po schodech do 2. patra s 1. třídou a posadí mě do širokého mohutného sedadla 1. třídy, povídá: Spi. A na Havaji přistaneme v noci a moje eskorta mě eskortuje z letadla dolů dolů, pořád dolů po těch pohyblivých schodech vertikálním bludištěm letiště do podzemí na celní oddělení, kde mě jí seberou a strčej do krabice z mlíčného skla jako z gumy, kde za mnou zabouchnou dveře a tam je židle a posuvný okýnko, a nejsou tam vokna! Vokna! A skrz mléčně neprůhledný stěny krabice, světlo je posunutý, je jak mlíko, stejně hustý a přichází odnikud, tak skočím proti dveřím a dveře nemaj kliku, tam narazím, a sem na Havaji zalígrovanéj v pasti bez voken, abych nemohl vidět Tichej oceán, kterej na Havaji teda není ještě Jižní Tichej oceán, kterej je nejkrásnější, ale skoro, skoro! a na který sou vostrovky a korály a třicet stupňů Celsia a voda, ale kde já sem v podzemí letiště chycenej v klimatizovaný krabici z mlíčného skla jako z gumy, abych se nemoh dívat skrz. Tak skočím a kopu do dveří bez kliky, řvu tam uvnitř: Vy hajzlové zasraný!, ale nestane se nic. Bylo tam ticho. Až sem se posadil na židli a seděl sem, půl hodiny, dvě hodiny, až vylítne posuvný okýnko ve stěně, v kterým je americkéj fízl, povídá: Hele, neřvi tady, a tohle vyplň a podepiš, tak vyplňuju lejtstro a napíšu datum a podepíšu se, ale ten to čte po mně, a řve: Ty vole!, jako bys nevěděl kolikátýho je, kurva proč mi sem píšeš zejtrejší datum, kurva, já teď musím pro další lejtstro ty debile!

CO DĚLÁŠ? A to už nevydržím, řvu: Ty zmrde zsranej americkej, ty hajzle!, já sem proseděl dvě + dvanáct a půl hodiny v letadle, namísto abych se šel teď projít po tý Havaji, strčíte mě do týhle krabice z mlíčnýho skla jako z gumy a neřeknete mi jediný slovo a jak mám vědět, že eště není zejtra, dyž mám ten časovej posun z Edmontonu v Kanadě na Havaj jedním tahem za dvě + dvanáct a půl hodiny, dyž sem si myslel časovým posunem, že už je zejtra, že už sme překročili datovou hranici, dyž sem si neuvědomil, že datovou hranici překročíme až letem Havaj – Sydney, ty parchante, a ke všemu já sem ten univerzitní doktor biofyziky na queenslandský univerzitě, kurva pusť mě ven a dej mi napít hajzle, a nech mě se vychcat, protože mě tady mučíte tichem a světlem, který je posunutý, a klimatizací, a žízni, a dezinformací, a časovým posunem, a to všecko je proti mezinárodnímu právu, tak si budu stěžovat! a ten na mě řve z okýnka: Jo, univerzitní doktor!, tak proto tě eskortujou z Kanady, Edmonton, co? Zařvu: Po tom ti je hovno, ale pusť mě okamžitě ven!, a ten řekne v okýnku: Prej mezinárodní právo, při tvým vzdělání, to už bys to taky moh vědět, co je mezinárodní právo, a okýnko se přibouchne, a otevře zas, a v něm stejnej fízl mi podává stejný lejtstro, řekne: Hele todle vyplň a nesar, ať se tady s tebou nemusíme srát, ale zahlídnu za ním v okýnku květovaný sárí mý eskorty ze Singapore Airlines. Tak sem zas vyplnil lejtstro, a vedli mě, a odevzdali mě mý eskortě, povídám jí: Hele, potřeboval bych se umejt a napít a vymočit, a ta mi řekne: Jenomže, to nejde, protože to bys musel na pánský WC, a tam já bych musela s tebou, a tam s tebou nemůžu, zatímco s tebou musím bejt pořád. Řeknu jí: Na fleku ti zdrhnu, esi mě nenecháš se umejt, napít se, utřít si obličej a vymočit se, ale ta se usmívá, má v ruce můj pas, řekne: Hele, tvůj pas. Řeknu: Ale já sem tam dole seděl tři hodiny po dvou + dvanácti a půl hodinách v letadle, bolí mi hlava a je mi blbě, a nevím kolikátýho je, a kde přesně sem, je to jednotvárnost vzdáleností, kterou ne jako ty, já ovšem vnímám hluboce, takže deš na pánský WC se mnou, ať už tady na tý Havaji

sou mravy, jaký chtěj. A du, a letuška de za mnou. Vejdu na le-
tištní pánskej záchod, letuška vejde za mnou, řekne močícím: Teď
vypadněte, a oni vypadnou s poklopci dokořán. A moje eskorta
za náma zavře dveře, v květovaným sáří, opírá se zády o dveře to-
alety a drží je zavřený jen pro mě, tak na celým obrovským havaj-
ským letišti mám WC jen pro sebe. Vymočím se, umeju se a utřu
si obličej před zrcadlem, povídám: Dem na kafe a potřebuju se
napít, a moje eskorta mi řekne: Tak dem, a odvede mě z toalety
do restaurace.

Maruška řekne:

Singapore Airlines!

Jo, řeknu.

Renata se hrouťí, řekne:

Vy voba, ty i Blázen, kterej zrovna teď sedí v našem obejváku,
potřebujete rodinu. Řeknu: Jestli už na to není pozdě v tom mým
životě!, a Renata se ptá: No!, jak já mám tohle vědět?, a Pepák
řekne: Nebudu jim nic zakazovat. Jednou sem jim řekl, že můžou
přijít, kdy chtěj, tak teď to nebudu měnit. Ty vole, udělá Renata,
a hrouťí se, to mi někdy tak nepřipadá, že sem tvoje žena a tohle
je můj dům a tohle je moje dcera.

A já se s nimi rozloučím a odejdu; ale v neděli jsem zpátky, už
to znám z paměti: je to po schodech, pak po schodech zas, do prv-
ního patra, minu v kuchyni Pepákovu rodinu, vejdu do obejváku
a zamknu pečlivě za sebou, a posadím se proti stěně prosklené
od podlahy ke stropu nad tiským údolím a uprostřed obejváku je
absolutní ticho.

Jiří Blázen žil s Kloudou, ale ne homosexuálně, jenom nedo-
kázal být sám.

Copak to neznáte?

Ne?

Ne?

Když jsme s Rošťákem potkali Kloudu s Bláznem v Ústí nad Orlicí, Klouda s Bláznem na znamení náklonnosti v létě uprostřed Ústí nad Orlicí vytáhli na ulici ty jejich pohlavní orgány a ze špiček těch jejich pohlavních orgánů vytryskly nejdřív do výšky žlutý čůrky moče, který ale se na vrcholu bortily a dopadaly na kapotu mého auta, kde se tříštily do vějířů prozářených sluncem a stékaly a Blázen s Kloudou byli namol ožralí, stejně jako já, a Rošťák, ale sedli jsme s Rošťákem do pomočeného auta a odjeli jsme.

Druhý den jsem jel na dva roky do Norska.

Když jsem žil druhý rok v Norsku, potkal jsem Jiřího Blázna s Adélou v Marseille.

Adéla byla krásná, ale Blázen taky.

Opili jsme se s Adélou a řvali jsme u Bláznova auta do noci, až se Blázen lekal a žárлил zároveň, až zalezl před námi do auta, až mě a Adélu sebrali francouzský fízli a nechali nás přes noc v chládku; bylo to poprvé, co jsem byl ve světě za mřížemi.

Ráno nás pustili a Blázen se ptal:

Seděli ste spolu?

Jo, odpovídali jsme.

V jedný cele?

Jo, odpovídali jsme.

A Blázen žárлил a vztekal se.

Klouda tam byl s těma dvěma, ale byl tichý.

Příští den jsem odcestoval na sedm roků do Austrálie.

Když jsem se po sedmi letech vrátil z Austrálie, potkal jsem Blázna s Adélou v Praze na schodech v Akropolis, byl jsem tam

s Lávkou, řekl jsem Lávce:

Tamhle je Jiří Blázen a Adéla. Dem pryč.

Lávka mi řekla:

Tak za nima snad pudeš, ne?

Ne.

Proč?

Chtěli by vědět, kde sem sedm roků byl, a kdybych jim to řekl, nepochopili by to! vykřiknu.

Lávka řekne: S Maruškou vo tom žvaníte v jednom kuse!

Maruška je malý dítě a vidí na tom jen to hezký! řeknu.

Hele, povídá Lávka, ty to zbytečně moc komplikuješ, protože vo tom zbytečně moc přemejšlíš. Prostě za nima běž a řekni: Hele, čau, já sem zpátky!, co je na tom? Koukáš tady na ně z dvaceti metrů!

Vykřiknu:

Já se bojím, protože sem odjel slavnej, a vrátil se zapomenutej, nechci se jim připomínat! Nedostal sem v tom světě, co sem chtěl! Maruška to nepozná, ale Blázen s Adélou jo! Budou se ptát! Musíme jít! a vystoupáme po schodech na ulici do bezpečí.

Jo!, ale nakonec jsem Blázna stejně potkal, jak jsem tady řekl, a o to šlo. A Jiří Blázen má fabriku na nádobí, kterou nazývá O NÁDOBÍ VÍME VŠE, a tomu já věřím!, protože Jiří Blázen je dost velikej blázen na to, aby o nádobí věděl vše.

2/ Umět mluvit

1

Když jsem přistál na letišti v Ruzyni, hned jsem odešel za mými přáteli a řekl jsem jim, že jsem se vrátil. Zeptali se mě: Co teď budeš dělat...?

Nejdřív, odpověděl jsem jim, si koupím byt.

Moji přátelé vykřikli: No, my sme nežili dva roky v Norsku a sedum let v Austrálii, abysme si mohli kupovat v Praze byty, my žijem už devět let, tj. vod tý doby, cos vodcestoval, v našem podnájmu, kterej upřímně nenávidíme, a za kterej platíme pořád víc, a tím míň peněz nám zůstane na koupi vlastního bytu, sme fakt v patový situaci, v ČR běžný, tj. nejsme v ní sami, ale hlavně nám, prosím tě, neříkej, abysme si sehnali práci v Austrálii a vodcestovali tam, jakos to udělal ty, protože my neumíme anglicky, a hlavně nám už vůbec neříkej, abysme tam vodcestovali i tak, protože anglicky se naučíme tam, a že tys taky neuměl anglicky a přestos tam vodcestoval, protože ti to neuvěříme! Radši, prosím tě, hned teď vodejdi a už za náma nechod' ani na návštěvy, ani nikde jinde, protože ti závidíme, tak abysme se na tebe nemuseli koukat.

Rozloučil jsem se s nimi a vyšel jsem z bytu, a už jsem je nikdy neviděl.

2

Před sedmi lety jsem přistál na letišti v Brisbane, Austrálie; bylo půl šesté ráno; vyšel jsem z letiště a už se rozednělo, byla tam rovina, vzduch byl tak průzračný, že palmy v dálce se zdály být blízko, až jsem po nich natáhnul ruku, ale dotknul jsem se jen vzduchu; a připomnělo mi to nevyhnutelně, jak jsme s rodiči na dovolené u moře v Jugoslávii, která už neexistuje, stejně jako ČSSR, moje vlast, se se sestrou děsili plavání v moři, protože jsme neviděli

vodu, ale jen dno, a když nás rodiče přesvědčili, abychom se kou-
pali, byli jsme ohromeni, že je tam voda, stejně jako teď – když
jsem se nadechnul – byl jsem ohromený, že je tam vzduch, pro-
tože jsem ho neviděl, ani mlhu, opar, smog anebo kouř, tj. žádný
projev vzduchu, a v ten moment nad obzor vstalo slunce v úrovni
mých očí, bylo to nenadálé, ale já jsem měl naspěch: vrátil jsem se
do letištní haly, vyzvednul jsem si batoh, odešel jsem k prvnímu
otevřenému okýnku a ptal jsem se letištního personálu:

Jak se dostanu, prosím vás, do kampusu Queenslandský
univerzity v Saint Lucia, kde na mě má čekat ve Fig Tree Cafe Su-
zan Capsicum, s kterou sem se dohod telefonátem z Norska před
půlrokem, kde sem žil, a kde sem si sehnal místo na univerzitě
v Austrálii, že mi pronajme pokoj v jejím domě na West Endu s vý-
hledem na řeku, zimním sluncem a stálým průvanem za AU\$ 90...?,
a v okýnku mi odpověděli: My ti nerozumíme, Josefe, a já jsem jim
to zopakoval, ale oni mi zas nerozuměli, vyšli z okýnka a ptali se:
Vodkud letíš? odpovídal jsem: Z Norska, a oni se mě ptali: Kde to
je? odpovídal jsem: V Evropě, ptali se mě: A jak ses sem dostal?

Vysvětloval jsem:

Když sem žil v Norsku, našel sem si inzerát na volný mís-
to doktora biofyziky na Univerzitě v Queenslandu, vodepsal sem
na něj, že mám zájem, a voni mi vodepsali vobratem, zařadili sme
vás do konkurzu, pane doktore, profesor Thomas Riley se vám
vozve elektronicky vobratem, a Thomas Riley se vozval a dal mi
votázky, vo kterejch sme elektronicky diskutovali a já sem mu rov-
nou navrhnul můj projekt a Thomas Riley zvolal elektronicky: To
je výborný!, a já sem konkurz vyhrál, ale mělo to háček, protože
Thomas Riley se mnou chtěl mluvit po telefonu na završení příjí-
majícího konkurzu, ale já sem anglicky ani nerozuměl, ani sem ne-
uměl mluvit, zatímco až doteď sem s Thomasem Rileyem úspěšně
mluvil elektronicky, protože vodbornou angličtinu umím písem-
ně, protože sem ji vyčet z vodborných publikací, a proto sem se
toho rozhovoru děsil a vopakoval sem při něm pořád dokola: Já ti

nerozumím, Thomasi, bude to tím telefonátem, a můj profesor mi vodpovídal: Já to chápu, Josefe, asi sou někde atmosférický poruchy, a já sem vopakoval: Promiň, já ti nerozumím, anebo ti rozumím jen z části, je to tím, že já sem v Norsku a ty v Austrálii, a Thomas Riley řekl: Tak sem přijed', Josefe, já tě беру, a já sem vodpovídal: Promiň, já ti nerozumím, anebo ti rozumím jen z části, a Thomas Riley se v telefonu rozesmál a řekl: Tak dobře, Josefe, uvidíme se v Austrálii, přijde ti oficiální nabídka místa, oznámení vo vítězství v konkurzu a menování doktorem univerzity, aby sis moh zažádat vo vízum australskýho přechodnýho rezidenta, a vypnul telefon, a i já sem vypnul telefon a byl sem tím rozhovorem vyčerpanej psychicky i fyzicky z intelektuální námahy mluvení cizím jazykem, kterej sem neuměl, tekl ze mě pot, styděl sem se a trpěl akutním pocitem méněcennosti, protože sem Thomasovi Rileyemu nerozuměl, a neuměl sem mluvit, a neměl sem ani ponětí, co se stalo, esi mě vzal nebo ne, a i pak, kdy mi po měsíci přišla z Austrálie vobrovská žlutá vobálka s oficiální nabídkou místa, oznámením vo vítězným úspěchu v konkurzu a menováním doktorem univerzity a přečet sem si to, eště pořád sem tomu nevěřil.

Letištní personál se mě ptal: A přece jen, Josefe, seš si fak jistej, že vzal zrovna tebe...? odpovídal jsem: Všecko se pak potvrdilo úředně; víte kolika lékařskejma prohlídkama, který platíte ze svýho, protože nejste norskkej vobčan a děláte to proto, abyste Norsko vopustil, musíte projít, kolik kolků musíte zaplatit a kolik dopisů napsat a poslat a jak dlouho trvá, než vám australskej úřad přiklepne vízum přechodnýho rezidenta v Austrálii...? a letištní personál se rozesmál a odpovídal: Ne, my sme voba Australani šestý generace, takže to máme zadara. Ale, Josefe, co Suzan Capicum, která na tebe má čekat ve Fig Tree Cafe v univerzitním kampusu Saint Lucia, seš si jistej, že ti rozuměla správně, co dyž ne a ty seš v Austrálii a nemáš kde bydlet...?

Vysvětloval jsem: Dyž sem domluvil se Suzan po telefonu, raděj sem jí poslal mail, abych se ujistil, a Suzan mi vodepsala, že

jo.

Letištní personál se ujišťoval: Je to Saint Lucia, nejvýstavnější univerzitní kampus na světě...?, souhlasil jsem: Je, a oni mi popsali cestu do kampusu, poděkoval jsem jim a odjel tam, odešel jsem do Fig Tree Cafe a posadil jsem se na terase a čekal jsem na Suzan, když přišla, měla na sobě silné hnědé punčocháče, černé polobotky s páskem a černou minisukni a pod modrou zimní oblohou nesla nad hlavou roztažený černý deštník, byl srpen, Suzan řekla: Deštník je jediná spolehlivá ochrana proti queenslandskému slunci, který i v zimě je silný a způsobuje rakovinu, tady nemáme rýmu, kašel, chřipku, angínu, zápal plic, atd., ale máme rakovinu kůže. Ty seš z Evropy, ne? Nerozuměl jsem jí a ptal jsem se: Co? a Suzan mi odpověděla: Nosíš ponožky v sandálech, vypadá to děsně. Posadila se a představila se: Suzan Capsicum, 5. generace, ptal jsem se: Já ti nerozumím, co?

Suzan vysvětlovala: Pátá generace Capsicum žijící v Austrálii po mým prvním předkovi, kterýho deportovali do Austrálie za vraždu a loupežný přepadení. Vstala a ukázala na městském plánu Brisbane, vyvěšeném v kavárně, jméno Capsicum. Vstal jsem a postavil se vedle ní, Suzan byla blondýna s vlasy vyšisovanými sluncem, a její pleť byla jakoby vysušená od slunce, byla vychrtlá a měla propadlé tváře a choulila se v teplém kožíšku v kontrastu k zimnímu slunci a 22°C ve stínu, kterým ještě jsem nevykl, a které mě, první den, ještě ohromovaly kontrastem, stejně jako pronikavé vůně a řvavé barvy květů stromů a keřů, řvoucích papoušků, zima ještě neskončila a slunce nám stálo už skoro nad hlavami, zahleděl jsem se na brisbaneský městský plán a uviděl jsem nápisy Capsicum St., Capsicum Rd., Capsicum Park, Capsicum Sq. a Capsicum Sb., a nakonec Capsicum River Pocket a Capsicum Fig Tree Koala Sanctuary, ptal jsem se: To všechno je tvý méno? a Suzan odpověděla: Jo. Z loupežného vraha se stala brisbaneská společenská smetánka. Je čas jít na prohlídku domu.

Zvedli jsme se a zaplatili a vyšli z café, prošli jsme kempem

a vstoupili na loď přes řeku Brisbane, z které jsme vystoupili na opačném břehu a došli jsme k domu, dům stál u řeky, Suzan na něj ukázala a řekla:

To je klasickéj původní queenslander, což je obecně dům z eukalyptových prken, červenou plechovou střechou a palmou v zahradě, jejíž koruna se sklání nad střechu domu, na dvou metrovejch pilotech, aby po západu slunce se chladil nejen vod střechy, ale i vod podlahy, v kterým nejsou prahy, tepelná izolace, topení a v okna, i dveře nedovíraj, ale ne vadou domu, ale schválně. Můj dům – jak vocaď můžeš vidět – je nádherně zrekonstruovanéj, má vobrovskou zahradu, zimní slunce ve všech místnostech a terasu s vejhledem na řeku. Ptal jsem se: Je to tvůj dům? a Suzan odpověděla: Ne. Mám ho pronajatej, a abych zaplatila nájem, pronajímám dvě místnosti. Sem postgraduální studentka architektury na Uni (University of Queensland). S náma bydlí eště student estetiky na tý samý univerzitě. Ptal jsem se: To je i moje univerzita? Jo, odpověděla Suzan.

Vešli jsme do domu po schodech vzhůru, Suzan hned za dveřmi vešla do prázdného, eukalyptovou zelení čerstvě vymalovaného pokoje s okny ve dvou stěnách a zastavila se vprostřed a řekla a ukazovala: Právě v okna ve dvou pravouhlejch stěnách ti zajistěj stálej průvan, příjemnej v zimě (např. teď), a životně důležitéj v letních vedrech, vyšla z pokoje a vešla dál do domu do haly vprostřed domu s obrovským jídelním stolem, zastavila se a řekla: To je hala domu, na kterou navazuje terasa s výhledem na řeku, a vešla do kuchyně na opačné straně domu, kde visela na stěně mapa ČSSR, Suzan na ni ukázala a řekla: Tohle je kuchyně, v který sem pro tebe pověsila na stěnu mapu tvój vlasti, řekl jsem: Dík. Tohle je ČSSR, která už neexistuje. Suzan odpověděla: OK, to sem nevěděla. De vo to, že mně se líbí méno Bohemia, který je tady, ukazovala Suzan prstem na mapě, protože bohemian znamená i bohémský a pohádkový. Řekl jsem a usmíval jsem se: To je to samý, jako dyby tohle byla královnina země (Queensland)

a královnin dům (queenslander). Suzan řekla: Vidíš, to mě nikdy nenapadlo. Tvoje angličtina je děsná, Josefe. Pojedu s tebou koupit tvůj nábytek, protože sám si ho se svojí angličtinou nekoupíš. Poděkoval jsem, ještě v domě, Suzan roztáhla obrovský černý deštník a vyšli jsme z domu, obešli ho, před domem stálo žluťoučké autíčko, Suzan na něj ukázala a řekla: To je mé auto. Nastoupili jsme, Suzan sklapla deštník a zasunula ho za sebou do auta, na teploměru v autě byla vnější teplota 25 °C, a Suzan řekla: Zima už pomalu končí, a odjela do bazaru s nábytkem ve Wooloongabbě, v bazaru, když jsme vešli, mě oslovila prodavačka, které jsem nerozuměl, obrátil jsem se automaticky na Suzan a řekl jsem: Suzan, prosím tě, já jí nerozumím, protože na mě nemluví hezky a pomalu jako ty, a ty jsi sama říkala, že moje angličtina je hrozná, nemohla bys mi koupit postel, židli, stůl a skříň...? a Suzan si povzdechla, odpověděla: Ale jo, a koupila mi postel, stůl, židli a skříň a objednala jejich doručení, zaplatil jsem, rozloučili jsme se a odešli a vrátili se do domu na West End.

20 | Následovala snídaně se Suzaninými přáteli, hned příští den, ptali se mě: Jak se ti líbí Uni, nejvýstavnější univerzitní kampus na světě...? odpovídal jsem jim: Dlouho sem ho hledal, a Suzaniní přátelé mi odpovídali: Josefe, ty nerozumíš, na co se tě ptáme, přestože seš doktor biofyziky na Uni, zatímco my sme jen buďto studenti, anebo postgraduální studenti...?, odpovídal jsem: Omlouvám se, i Suzan říká, že moje angličtina je hrozná, a její přátelé mi řekli: Je to eště mnohem horší, a odvrátili se ode mě a bavili se se Suzan a mezi sebou, a mně se ulevilo, protože jsem nemusel mluvit, byla sobota dopoledne, zima končila, seděli jsme venku ve stínu pod stříškou u proutěných stolečků a židliček Lefka's Tavern na Hardgrave Rd., vzduch byl průzračný, čistý, prozářený silným a všezaplavujícím sluncem, vzpomínal jsem na to, jak včera odpoledne se nebe zatáhlo mraky a spustil se prudký a silný liják a já jsem vyšel na krytou terasu a hleděl jsem na liják a děsil se ho a ptal jsem se sám sebe: Ježiši, kam sem se to zas přistěhoval...?

Dyť sem tady první den a už leje a já sem sem přicestoval z Bergenu, Norsko, nejdeštivějšího města na světě, kde sem žil dva roky, a už teď propadám panice, že bude lejt šest měsíců bez přestávky jako v Bergenu, a v ten moment liják skončil, mraky z oblohy zmizely a vyšlo zimní, silné slunce a palmy a eukalypty v zahradě oschly, oddychnul jsem si, a teď druhý den, v restauraci u snídaně na ulici zaplavené sluncem, jsem se děsil, že se Suzanini přátelé obrátí zas na mě a budou se mě ptát a já budu muset mluvit, ale už to neudělali. Najedli jsme se, zaplatili a rozloučili se, a rozešli jsme se. Suzan mi řekla: Moji přátelé zejtra, tj. v neděli, jedou na vejlet do Glass House Mountains, a proto sem je požádala, aby se pro tebe zastavili, že rád pojeděš s nima, takže se pro tebe zastavěj ve vosum ráno, Děkuju, odpověděl jsem, a Suzan dodala: Moji přátelé mi ještě řekli, že v létě v prosinci pojedem na dovolenou na sever do tropického Queenslandu, takže esi chceš jet s náma, dej mi zejtra AU\$ 370 zálohu, odpověděl jsem: Dobře, a odešli jsme do domu na břehu řeky Brisbane. Příští den jsem dal Suzan AU\$ 370 a v osm jsem nasedl do auta k jejím přátelům a řekl jsem jim: Čau, rovnou se omlouvám za moji angličtinu, která je hrozná, Suzan to říká, a Suzanini známí mi odpověděli: OK, a už na mě během celého výletu nepromluvili, když jsme se vrátili do Brisbane, Suzan mi řekla:

Říkals mi, že lezeš po skalách, a já mám známýho v lezeckým klubu v Brisbane, řekla sem mu vo tobě a von mi řek, ať se zejtra přijdeš ukázat na Kangaroo Point. Děkuju, odpověděl jsem, a příští den jsem šel na Kangaroo Point, kde je přírodní lezecká stěna na břehu řeky Brisbane naproti City přes řeku, osvětlená v noci, našel jsem Suzaniny známé a pozdravil jsem je a oni mi řekli: Josefe, obleč se, a ukaž nám, co umíš, a podávali mi sedák, odpovídal jsem jim: Já mám svůj vlastní sedák, a oni mi řekli: Podle pravidel musíš použít náš sedák, vysvětloval jsem jim: Já vám nerozumím, protože – jak už vám určitě řekla Suzan – moje angličtina je hrozná, a oni mi opakovali: Musíš použít náš sedák, naše lezačky, naši

helmu a náš uzel, de vo tvoji bezpečnost, odpovídal jsem: Vo moji bezpečnost se postarám sám, ale asi vám nerozumím, protože neumím mluvit anglicky. Suzanini přátelé mi odpověděli: Josefe, ty si to musíš voblíct, jak sme ti řekli, a uvázat se, jak ti říkáme, odpověděl jsem: Ne, mám svůj sedák a vážu si svůj uzel, na kterým sem měl 20 m pád a několik menších pádů na českých pískovcích a nic se mi nestalo, a Suzanini přátelé mi řekli: Ne, musíš lízt s helmou, odpověděl jsem: Lezu bez helmy, a Suzanini přátelé mi odpovídali: To je nemožný, a já jsem jim řekl: Nezlobte se, moje angličtina je špatná, asi vám špatně rozumím. Rozloučil jsem se s nimi a odešel jsem domů a Suzan se mě ptala: Tak co...?

Odpověděl jsem jí: Chtěli po mně, abych lez s helmou, v jejich sedáku a v jejich lezačkách, v kterejch sem se necejtíl bezpečnej, a proto sem nelez a vodešel sem, ale možná sem jim jen špatně rozuměl, Suzan řekla: Josefe, tvoje angličtina je ještě mnohem horší, než sem si myslela. Na zejtra sem uspořádala večírek v domě na počest tvýho příjezdu, na kterej sem pozvala všechny mý přátele, zejtra dopoledne spolu dem nakupovat.

Příští den Suzan za mnou přišla a já jsem byl na cestě na univerzitu a Suzan mi řekla: Josefe, jedem nakupovat na tvůj večírek, odpověděl jsem: Sem na vodchodu na univerzitu, a Suzan řekla: Josefe, je to tvůj večírek na voslavu tvýho příjezdu do Austrálie, s kterýms včera souhlasil, odpověděl jsem: Nesouhlasil, jen sem si myslel, že ti nerozumím, ale už sem byl k smrti unavenej a cejtíl se do krve poníženej za to, že neumím mluvit, a proto sem nic neřek a vodešel sem do mýho pokoje, ale teď musím na univerzitu, a začít pracovat, Suzan řekla: Josefe, to nejde, já беру auto, ty zaplatíš, a já ti zejtra vrátím půlku. OK, řekl jsem, jen se lekám, že ti špatně rozumím. Ne, řekla Suzan, a odjeli jsme a nakoupili. Když večer přišli Suzanini přátelé, rozsadili se v suterénu domu a pili pivo a jedli a přivezli s sebou kytaru a hráli na ni a já jsem se vytratil a odešel jsem do mého pokoje a lehl jsem si na podlahu a ptal jsem se sám sebe, jak to že jim vůbec nerozumím, jako by mluvili jinou řečí...?

A uvědomil jsem si, že podlaha domu a mého pokoje je z leštěných, lakovaných eukalyptových prken, skrz která slyším jasně hlasy Suzaniných přátel v suterénu pode mnou, kterým nerozumím ani slovo; a přitiskl jsem na podlahu dlaň a ptal jsem se sám sebe, jestli jsem v Austrálii, kam jsem odjel přes půl světa z Norska, jen proto, abych se dověděl, že neumím mluvit a nerozumím anglicky, protože to mám od přírody, protože něco, s čím se narodíš, nezměníš, a já už jsem věděl, že talent učit se cizí jazyky nenajdeš, ani kdybys prošel celý svět, protože jsem to zažíval na vlastní kůži, a posadil jsem se a otevřel jsem si pivo, které z nákupu na večírek zůstalo nedopatřením v mém pokoji, a upíjel jsem, a poslouchal jsem hlasy zezdola, až jsem usnul. Ráno jsem šel za Suzan a požádal ji, aby mi vrátila půlku peněz z nákupu na večírek, a Suzan na mě křičela: Já sem uspořádala tvůj večírek na voslavu tvýho příjezdu a sezvala na něj všechny mé přátele a eště ti mám za to něco platit...? Odpověděl jsem: Včeras mi řekla, že mi pak dáš půlku, a Suzan křičela: Když ty, Josefe, neumíš anglicky! A já jsem neuměl mluvit, a proto jsem nechal peníze penězma a odešel jsem na univerzitu, a když jsem se vrátil domů, v koupelně byla špinavá vana a netekla teplá voda, a já jsem šel za Suzan a ptal se jí, jestli ještě bude teplá voda...? A Suzan křičela: Josefe, já sem žena a koupala sem se ve vaně v teplý vodě!, zavřel jsem dveře Suzanina pokoje a odešel jsem do koupelny, umyl jsem si vanu a osprchoval se studenou vodou, a příští den za mnou přišla Suzan a řekla mi: Josefe, dohodli sme se s Carlem (třetí spolubydlící), že budem vařit každéj den jeden večeri pro všechny, začínáš, a já jsem odpověděl: Já neumím vařit, a Suzan křičela: Josefe, dyž neumíš skoro vůbec mluvit, aspoň jedno jídlo přece musíš umět uvařit...! odpověděl jsem: OK; a nakoupil jsem brambory, mouku, česnek, vejce, olej, majoránku, sůl a pepř pro 3 lidi a večer jsem chtěl uvařit bramboráky, ale nedokázal jsem to, těsto se mi rozpadávalo na pávni v oleji na kousičky, které uhelnatěly, a já jsem to musel všechno vyhodit, a Suzan křičela: Josefe, nejenže tvoje angličtina je hrozná,

ale ty ani neumíš uvařit žádné jídlo, zatímco Carl píše nádherný, velice obrazný povídky, moh bys mu, Carle, prosím tě, ukázat tvoji povídku...? Carl odpověděl: Jasně, a vstal od stolu a odešel k sobě do pokoje, a když vyšel, nesl v rukou rozevřený laptop, který mi podal a na kterém byla povídka, a já jsem přečetl první odstavec a nerozuměl jsem tomu, protože text byl úplně zaplněný přídavnými jmény popisujícími barvy, hlavně červenou, černou a modrou, řekl jsem: Já tomu nerozumím, a Suzan vykřikla: Josefe, ta tvoje angličtina je děsná a začíná mi lízt na nervy! Řekl jsem: Chvilí počkejte, já sem za chvíli zpátky, protože vám dlužím večeři. A vstal jsem a běžel jsem do vedlejší ulice pro pizzu, a když jsem ji přinesl, rozkrájeli jsme ji na jídelním stole a snědli, a já jsem drhnul nádobí po nepodařeném pokusu uvařit bramboráky, a příští den ráno byl jídelní stůl zavalený plechovkami lepidla, motouzem, kartónem, dřevěnými lištami, nůžkami, papírem a rolemi projekčních výkresů, šel jsem za Suzan a ptal jsem se jí, co to je...? Suzan mi řekla: Budu na jídelním stole dělat model pro moji disertační práci, která je návrh moderního komfortního domu na břehu řeky Brisbane ve West Endu namísto těch starých, hnusných a shnilých bejvalech fabrik a skladišť, který sou tam teď, protože jinam se mi to nevejde, a už vůbec ne ke mně do pokoje, řekl jsem: Ale to je právě na West Endu to krásný, a Suzan křičela: Jak ty můžeš říkat, co je na West Endu krásný, dyž na něm žiješ 4 dny...?

Příští den ráno jsem přišel se snídaní na krytou terasu domu s výhledem na řeku a Suzan, která tam už snídala, mi řekla: Josefe, ode dneška bych si přála, kdybys mě tady u snídaně nevyrušoval, odpověděl jsem: Ale samas mi řekla, abych sem chodil s tebou snídat, a Suzan křičela: Josefe, proboha, jaks mi moh rozumět s tou tvou děsnou angličtinou! řekl jsem: Dobře, a odešel jsem snídat do kuchyně, protože jídelní stůl byl zavalený Suzaninými potřebami k modelování, a když Suzan přišla z terasy do kuchyně, křičela: Josefe, jak to že používáš můj nůž na to, aby sis krájel chleba s máslem...? bránil jsem se: Samas mi říkala, že můžu používat nádobí